

Tyresö kommun
kommunkansliet
Eva Nilsson
Kommunjurist
08-5782 9241
eva.m.nilsson@tyresö.se

PM
2015-09-25
1 (3)

Diarienummer
2015/VN002

Valnämnden

Den lokala valnämndens uppgifter

Ordinarie val till riksdag/kommun/landsting hålls vart fjärde år andra söndagen i september, och val till Europaparlament hålls vart femte år i juni. Förra året (2014) hölls både val till riksdag/kommun/landsting och val till Europaparlamentet. Att båda valen sammanföll på samma år kommer alltså inte att hända igen under överskådlig tid. Folkomröstningar kan i princip hållas i princip när som helst när ett sådant beslut fattas. Dock ska alla val enligt vallagen hållas på en söndag.

Valnämnden i kommunen är den lokala valmyndigheten, som ska genomföra kommunens uppgifter vid val, främst enligt vallagen (2005:837). Det är också obligatoriskt enligt kommunallagen att kommunen har en valnämnd. Det finns valmyndigheter på olika nivåer. På den kommunala nivån är det valnämnden, på den regionala länsstyrelsen, samt på den centrala den statliga valmyndigheten. Samtliga dessa myndigheter har olika uppgifter för att genomföra ett val.

Samtliga dessa tre nivåer aktiveras vid val till riksdag, kommun och landsting, inkluderat extraval, vid val till Europaparlamentet samt vid landsomfattande folkomröstningar. Exempel på uppgifter är att den centrala valmyndigheten tar fram allt stödmaterial som behövs inklusive utbildningspaket, valsedlar, röstlängder och annat valmaterial, den regionala myndigheten har utbildning och står för den slutliga rösträkningen både avseende partival och personval (den kommunala rösträkningen är endast preliminär) och den kommunala nivån står för det praktiska genomförandet av ett rättssäkert val. Den lokala valnämnden ordnar alltså lokaler, anställer och utbildar personal, förvarar röster

samt står för den preliminära rösträkningen. De flesta röster räknas i vallokalen av röstmottagarna, men de röster som inte kan räknas i vallokalen räknas av valnämnden på onsdagen efter valet, den så kallade onsdagsräkningen.

Den lokala valnämndens uppgift är att se till att valet praktisk utförs på det sätt som föreskrivs i vallagen. En stor del av kommunens valuppgifter är – förutom att ta emot röster i vallokal - att ordna förtidsröstning. Det benämns i vallagen som röstmottagning i röstningslokal. Alla röster som lämnas måste redovisas samt förvaras på ett betryggande sätt, så att samtliga röster kan levereras till länsstyrelsen för den slutliga rösträkningen, sorterat enligt de anvisningar som lämnas från den centrala valmyndigheten.

Att notera är att om det är fråga om kommunala folkomröstningar enligt kommunallagen, även kallade folkinitiativ, aktiveras inte alls de två övre nivåerna, det vill säga då är det den kommunala valmyndigheten som ensamt står för allt valmaterial inklusive valsedlar, samt den slutliga rösträkningen. Den hjälp som kan fås av den centrala myndigheten är i princip att få ut röstlängder från föregående val. Dessa måste dock justeras av den lokala valmyndigheten för att göras tillämpbara i den kommunala folkomröstningen. Kommunala folkomröstningar är därför oftast svårare att genomföra för den lokala valnämnden.

Valnämndens uppgifter

Det finns ett lokalt reglemente som i princip listar samtliga uppgifter som valnämnden har i Tyresö.

Det är:

- Besluta om ordförande respektive vice ordförande i respektive distrikt
- Utse övriga valförrättare (kan delegeras till chef för kommunkansliet)
- Besluta om utbildning (kan delegeras till chef för kommunkansliet)
- Besluta om röst- och vallokaler
- Besluta vem som får hantera förtidsröster
- Utse kommunala bud
- Fatta övriga beslut av praktisk karaktär för att valet ska kunna genomföras, exempelvis beställa material, iordningsställa lokaler (kan delegeras till chef för kommunkansliet)

- Ansvara för onsdagsräkningen
- Vid lokala folkomröstningar, ansvara för omröstningsalternativ, informationsmaterial med mera
- Lämna förslag till fullmäktige om indelning i valkretsar och valdistrikt som sedan fastställs av länsstyrelsen (ska göras året före valet, senast den 31 oktober ska fullmäktige fatta beslut om indelning i valkretsar och valdistrikt)
- Arvode till valförrättare.

Till sin hjälp har den lokala myndigheten ett valkansli, som är detsamma som kommunkansliet. Kommunkansliet håller i den praktiska planeringen samt kallelse och protokoll avseende valnämnden. Valnämnden har inte – till skillnad från övriga nämnder – ett fast antal tillfällen för möten, utan sammankallas vid behov. Mötesfrekvensen blir högre en tid före ett val.